

Opatření vůči agresivnímu chování

Publikováno: 7. 3. 2007

Zdroj: www.swov.nl

Doporučení jsou rozdělena do třech kategorií: Technologie, Vzdělávání, Donucení (tzv. „tři E“ v anglicky mluvícím prostředí: Engineering, Education, Enforcement).

Technologie: prostor, předpověditelnost infrastruktury, pohodlné vozidlo

Infrastruktura

Přehledná infrastruktura s omezeným počtem křižovatek může předejít mnoha (nepříjemným) překvapením. Jinými slovy, infrastruktura odpovídající kritériím trvale udržitelné bezpečnosti může předejít rozčilení. Vysoká kapacita komunikace může též zamezit konfliktům a dopravním zácpám, a tedy i vzteku.

Vozidlo

Profesionální řidiči, především řidiči autobusů, potřebují kvalitní vybavení.

- Závady na vozidle jsou zdrojem stresu. Prostor bez vibrací a hluku může být zdrojem dobré nálady.
- Klimatizace může napomoci předejít podráždění.
- Silniční navigační systémy zamezují pocitu nejistoty a tedy stimulují dobrou náladu.
- Omezovače rychlosti a mezi nimi především inteligenční systémy, které se přizpůsobují dopravní situaci, zabraňují velkým rychlostním rozdílům a výchytkám z normy a tedy strachu a vzteku. Mezinárodní sjednocení omezovačů znemožňuje „nečestné“ posuzování zainteresovaných řidičů.
- Telefonování za jízdy (i za použití handsfree systému) může vyvolávat emoce. Telefonní hovor je víceméně náročnější než konverzace s pasažéry vozidla: pasažér chápe, pokud se řidič/ka v obtížné dopravní situaci odmlčí. Telefonování za jízdy by proto mělo být tím spíše zabraňováno.

Vzdělávání: znalosti a postoj

Vzdělání může pomoci vyhnout se emocím, které jsou z hlediska bezpečnosti silničního provozu negativní, a naopak podpořit ty pozitivní. Existuje detailní návod zabývající se tím, jak zamezit „zuřivosti na silnici“. Zaměřuje se jak na zamezení vlastního vzteku, tak na to, jak si poradit se vztekem ostatních (James & Nahl, 2000).

Veřejná informovanost zaměřená na znalosti

Okruhy, na které lze poukázat:

- nebezpečí spočívající v nasednutí do auta v rozčilení,
- skutečnost, že v žádném případě nelze vše, co působí jako agrese, za agresi považovat: může se prostě jednat o hloupé chování,
- nebezpečí situace, která se vyvine z agresivní reakce jedince na domnělou agresi – ať už byla jako taková zamýšlená či nikoliv.

Veřejná informovanost zaměřená na vlastní postoj jedince

Informace se, kromě jiného, mohou týkat:

- přijetí faktu dopravních kongescí – namísto podráždění,
- empatie pro pochopení vlastního vzteku stejně tak jako cizí „blbosti“.

Informace apelující na postoje a emoce

Informace se mohou vztahovat na:

- hrdost a kompetenci: můžete být hrdí, že se nenecháte ostatními vyprovokovat a že dokážete tolerovat chyby či dokonce agresivní chování, kterého se dopouštějí ostatní;
- ohleduplnost vůči ostatním;
- pocity viny a lítosti: jak byste se cítil/a, kdybyste byl/a částečně zodpovědný/á za dopravní nehodu;
- takové zachycení výše uvedeného v informačních filmech, které povede k vypěstování schopnosti zdravé předvídavosti.

Donucení/informace o konkrétním chování

Policie a vláda vkládají množství energie do informačních kampaní, které mají zamezit situacím vyvolávajícím podráždění a nejistotu:

- tzv. „zipová kampaň“ (zařazování vozidel na příváděcích pružích); strukturování systému napojující se dopravy zmenšuje pocit nejistoty a tedy zamezuje rozčilení;
- donucovací a informační kampaně zdůrazňující nebezpeční nedodržování dostatečné vzdálenosti. To může být důsledkem podráždění vyvolaného ucpáním dopravy. Existují však situace, kdy k nedodržení bezpečné vzdálenosti dochází bezděčně, tj. při zvyšování rychlosti ve snaze někoho předjet. Informační kampaně mohou poučit řidiče o tom, že toto chování může ostatní popuzovat.

Zvládnání únavy

Existuje množství informací zaměřených na využití energie při řízení: pravidelné krátké zastávky, procházka na rozhybání umožňující „dobítí“ energie.

Energetická nálada je pozitivní z hlediska dopravní bezpečnosti.

Informovanost firem

Kvalitní firemní management a plánování podporují dobrou náladu profesionálních řidičů a tak napomáhají bezpečnosti.

Nová dopravní opatření

Při přípravě nového dopravního opatření by měly být vzaty v úvahu také emocionální aspekty. To může mít důsledky pro charakter opatření a pro podobu doprovodné informační kampaně. Příkladem je „zipovací kampaň“ (Wegman, 1998). Řidiči jedoucí z přípojovacích pruhů rychlostí vyšší, než je rychlost provozu v hlavním jízdním pruhu, jsou příčinou rozhořčení ostatních; kampaň věnovala tomuto faktu příliš málo pozornosti.

Výběr

Obliba rychlé jízdy může vést k nebezpečnému řízení. Protože je obtížné změnit osobnostní rysy, je třeba této skutečnosti věnovat pozornost při výběru profesionálních řidičů.

Dohled

Během několika posledních let provedla policie mnohá opatření ve snaze zamezit pocitům podráždění v silničním provozu, například stanovením pravidel a vykonáváním dohledu na přípojovacích pružích a věnováním pozornosti problematice nedodržování dostatečné vzdálenosti. Na mnoha silnicích jsou také permanentní rychlostní kontroly.

Během vykonávání dohledu by měla být větší pozornost kladena na vzbuzení pocitu lítosti nad vědomě spáchaným přestupkem a pocitu viny nad obtěžováním jiných. Toho může být dosaženo například přiložením letáčku s krátkým vysvětlením toho, co přestupek znamená a jaké by mohly být jeho důsledky. Je zcela jistě žádoucí, aby tato informace byla řidiči předána v krátké době po přistižení. Stimulace vědomí, že ostatní trpí v důsledku vašeho chování může dát trestu morální charakter; a tak vyvolat pocity viny a lítosti. To může napomoci propagovat myšlenku bezpečnosti silničního provozu.